

Трећа недеља 30.03-3.04

Наставна јединица за 5 разред

Слушањем упознајемо нова дела и композиторе (систематизација)

- *Седам балканских игара*, (одломак), **Марко Тајчевић**; (у уџбенику страна 118, ЦДЗ, композиција под редним бројем 2)
- *Пета руковет*,
Стеван Стојановић Мокрањац; (у уџбенику страна 117, композиција се налази на ЦД2, под редним бројем 30)
- *Коштана*, „Велика чочечка игра“, **Петар Коњовић**; (у уџбенику страна 118, ЦДЗ, композиција под редним бројем 1)
- *Охридска легенда*, „Грлица“,
Стеван Христић (у уџбенику страна 119, ЦДЗ, композиција се налази под редним бројем 3)

(Ко уз уџбеник није добио цд, на следећим линковима може пронаћи поменуте композиције)

1. Марко Тајчевић- Седам Балканских игара (Друга Балканска игра)<https://www.youtube.com/watch?v=GyKCR9-Pr4>
2. Стеван Стојановић Мокрањац – Пета Руковет
<https://www.youtube.com/watch?v=787X0I2UihQ>
3. Петар Коњовић- Велика Чочечка игра-
<https://www.youtube.com/watch?v=RQd3jQ3ZXHo&t=85s>
4. Стеван Христић- Охридска легенда
<https://www.youtube.com/watch?v=lucYDmhsPOU>

Задатак за ученике!

1. У свеску написати наслов „Слушање музике“ и преписати ова четири композитора и њихове композиције које смо слушали.

2. Написати кратку биографију у свеску за сваког композитора појединачно (по две, три реченице, користите се текстом из уџбеника и написати по две реченице о делу које смо слушали.

3. Илустровати у свеску ЈЕДНУ композицију која је на вас оставила највећи утисак (као што смо радили за Пролеће-Вивалди)

Помоћ!

Радња композиција !

1. Марко Тајчевић- Седам Балканских игара (Друга Балканска игра)

Извођач: КЛАВИР

Клавир је инструмент са дрикама код кога се тон добија ударом чекића у жице.

Облик: СВИТА

Свита је музички облик састављен из више мањих делова (целина). Делови који чине ову композицију су обрађене игре са простора Балкана.

Карактеристике:

Композиција *Седам балканских игара* нашла се на концертном репертоару чувеног пијанисте Артура Рубинштајна.

Друга балканска игра заснована је на чувеној српској народној песми „Дивна, Дивна”.

Послушајте песму „Дивна, Дивна” у дечјем извођењу, а затим и Другу балканску игру.

2. Стеван Стојановић Мокрањац – Пета Руковет

Извођач: ЧЕТВОРОГЛАСНИ МЕШОВИТИ ХОР

ХОР – велика група певача. Најчешће се среће четворогласни мешовити хор, кога чине 4 групе (гласа) певача – два женска гласа и два мушка гласа. Постоје и дечији хорови, женски хорови, мушки хорови... Облик: РУКОВЕТ / СПЛЕТ НАРОДНИХ ПЕСАМА

Руковет – музичка композиција састављена од више народних песама повезаних у целину. Стеван Стојановић Мокрањац је био музичар који је створио ову врсту композиција. Као изузетан познавалац хорског стваралаштва и српског музичког фолклорног наслеђа, саставио је чак 15 руковети. Свака руковет има географско одредиште и поднаслов који нас упућује из ког краја потиче (са Косова, из Македоније, Из моје домовине...).

Реч РУКОВЕТ је српска реч која се данас не користи, а има исто значење као реч БУКЕТ. Пошто букет/руковет посматрамо као скуп цветова, у музичком смислу, ове речи представљају скуп народних песама. Свака народна песма, као један цвет.

Најпознатија и најчешће извођена руковет је ПЕТА по реду, са поднасловом „Из моје домовине”

Карактеристике:

- Пета руковет састоји се из 10 народних песама и то следећим редом:
 1. Шта то миче кроз шибљиче
 2. А што си се Јано
 3. Коња седлаш
 4. Повела је Јела
 5. Мој се драги на пут спрема
 6. Леле Стано, мори
 7. Ој, за гором
 8. Ој, ђевојко душо моја
 9. Вишњицица род родила
 10. Ајде море момичето
- Композиције које се изводе певањем припадају врсти музике која се зове ВОКАЛНА МУЗИКА (вокал-глас).

3. Петар Коњовић- Велика Чочечка игра

Извођач: ОРКЕСТАР

Оркестар је велика група свирача на разним музичким инструментима.

Облик: СКУП БАЛЕТСКИХ НУМЕРА из опере „Коштана”, једна од три целине СИМФОНИЈСКОГ ТРИПТИХОНА „Коштана”. БАЛЕТСКЕ НУМЕРЕ – део опере у коме се игра.

ОПЕРА – музички облик у коме се пева, игра, свира и глуми.

ТРИПТИХОН – композиција састављена од три дела (целине).

Карактеристике:

– Композиција је настала као скуп балетских нумера из опере Петра Коњовића „Коштана”.

– Од инструменталних делова опере „Коштана”, Коњовић је саставио Симфонијски триптихон „Коштана”. Чине га следећи делови:

1. Музика између I и II чина опере под називом „Собина”;
2. Уводна музика за V слику под називом „Кестенова гора”;
3. Музика балетских нумера под називом „Велика чочечка игра”.

4. Стеван Христић- Охридска легенда

Извођач: БАЛЕТСКИ ИГРАЧИ И СИМФОНИЈСКИ ОРКЕСТАР

Облик: БАЛЕТ

БАЛЕТ је музичко дело у коме се драмска радња изводи игром уз пратњу музике. Нема текста, значи да нема ни певања. Поред игре мора и да се глуми. Музику изводи симфонијски оркестар, који се налази испод позорнице, да би сцена била слободна за балетске играче. Пошто је балет велико музичко (и сценско) дело, састоји се из мањих делова који се не зову ставови, као у Малој ноћној музици, већ ЧИНОВИ, као у позоришним представама.

Карактеристике:

Ово је најзначајније дело Стевана Христића. Рад на овом балету трајао је дуго. Започео га је крајем двадесетих година 20. века, а завршио тек после Другог светског рата. Премијера је била у Народном позоришту 29.11.1947. године. Балет је доживео велики успех, како у извођењима у Народном позоришту, тако и на бројним гостовањима у Атини, Салцбургу, Женеви, Цириху, Фиренци, Бечу, Каиру, Барселони, Москви. За извођење у Москви 1958. године, додао је још неке нумере, које раније нису биле написане. Извођен је више од 1300 пута.

Као тему за овај балет, Христић је узео народну бајку и легенду, а мелодијска подлога су му биле песме „Биљана платно белеше” (и изворна и она из Мокрањчеве 10. руковети/прва песма) и „Пушчи ме”, такође из Мокрањчеве 10. руковети (четврта песма).

Садржај балета:

У једном селу у близини Охридског језера, Биљана, ћерка имућног сељака, воли сиромашног Марка. Отац јој одабира богатог мужа, Ивана. На дан свадбе, у село упадају Турци и отимају дечаке за јањичаре и девојке за харем. Бранећи Биљану, њен младожења Иван гине. Марко пати за Биљаном. Седећи једне вечери на обали Охридског језера, сећа се како му је деда причао да у језеру живе водене виле које чувају чаробну ружу и чаробни мач коме се непријатељ ни приближити не може. Да му је до њих доћи... Захвљујући звезди Даници, водене виле излазе из језера и нуде му своју помоћ. Марко са дружином креће да ослободи Биљану. Када је стигао близу шатора где се она налазила, добацио јој је ружу. Она се претворила у голубицу и одлетела. Када се Марко вратио у село, Биљана је већ стигла. Свадба је спремна, јер је њен отац дозволио да се сада уда за њега.

Рок за израду домаћег задатка је 9-ти Април.

Рад послати на маил tamaravuksanovic86@gmail.com

Поздрав!!!!!!